

	Vårdhygienisk rutin vid Coronavirus Disease 2019 (Covid 19)	
Vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg i Kronobergs län	Diarienummer	Sida 1 (19)
Framtagen av: Medicinskt ansvarig sjuksköterska Vårdhygien Region Kronoberg Smittskydds-enheten Region Kronoberg	Utgåva 23	Ersätter 2021-06-16
Godkänd och fastställd av Medicinskt ansvarig sjuksköterska i respektive kommun	Fastställd 2021-08-26	Giltig från 2021-08-26

Innehållsförteckning

Smittsamhet	3
Vårdrutiner för särskilt- och ordinärt boende vid misstänkt- eller konstaterad covid-19	4
Patient med misstänkt infektion med SARS-CoV-2	4
Boende	4
Hushållskontakt	4
Besök (till misstänkt eller konstaterad covid-19)	4
Patient	4
Personal	5
Skyddsutrustning	5
HLR	6
Måltider	6
Avfall	6
Tvätt	6
Medicinskteknisk utrustning	6
Hjälpmiddel och övrigt material	6
Daglig städning	7
Slutstädning	7
Behandling/undersökning utanför enheten	7
Aktiviteter	7

Hårvård/fotvård.....	7
Smittfriförklaring.....	8
Avliden.....	8
Förebyggande åtgärder.....	9
Personal	9
Munskydd för att skydda patient.....	9
Minska risken att	9
personal smittar personal	9
Besök på särskilt boende	10
När vårdtagare tillfälligt lämnar boendet	11
Provtagning SÄBO	11
Provtagning Ordinärt boende	12
Nya boende och.....	12
boende från annan vårdinrättning.....	12
(ex sjukhus).....	12
Daglig verksamhet.....	12
Ledningsrutiner	13
Misstänkt eller konstaterad sjukdom	13
Gravid personal	13
Personal med immunsupprimerande behandling	13
Smittspridning.....	13
Kohortvård.....	14
Screening.....	15
Smittspårning	15
Exponerad vårdtagare eller personal	15
Nära kontakt	16
Hushållskontakt	16
Personal som rest utomlands.....	17
Checklista symtom på Covid-19 (personal)	18
Checklista symtom på Covid-19 (vårdtagare).....	19

Smittsamhet

SARS-CoV-2 smittar som dropp- och kontaktsmitta genom att viruset kommer i kontakt med ögon och luftvägarnas slemhinnor. Sjukdomen som viruset orsakar benämns covid-19 (coronavirus disease 2019). Vid smittsam covid-19 används personlig skyddsutrustning inom 2 meters avstånd till patienten (hostavstånd med marginal).

Även en person som saknar symptom eller har mycket svaga symptom kan sprida smitta. Smittsamheten avtar över tid och smittfrihet hos patienter ska bedömas av behandlande läkare. Smittfrihetsbedömning av medarbetare görs av sjuksköterska på smittskydd.

Inkubationstid: 2–14 dygn, i snitt 5 dagar.

Vårdrutiner för särskilt- och ordinärt boende vid misstänkt-eller konstaterad covid-19

Patient med misstänkt infektion med SARS-CoV-2	Kontakta primärvårdsläkare på vårdcentralen. Under jourtid kontaktas jourläkare enligt rutin. Läkaren beslutar om prov ska tas.
Boende	<p>Vårdas på rummet eller i lägenhet med stängd dörr. Begränsa antalet personer runt patienten, se avsnitt kohortvård.</p> <p>Använd skyddsutrustning enligt rutin för misstänkt och verifierad covid-19 vid arbete nära patienten då risk för droppsmitta föreligger (2 meter).</p>
Hushållskontakt	<p>Vårdtagare som är hushållskontakt till person som har covid-19 ska handläggas som misstänkt covid-19 i 14 dagar efter sista exponeringstillfälle av smittsam person. (Se länk)</p> <p>Vårdtagare som har haft covid-19 de senaste 6 månaderna eller är vaccinerad med dos 2 för mer än 2 veckor sedan undantas.</p>
Besök (till misstänkt eller konstaterad covid-19)	<p>När en vårdtagare har insjuknat i covid-19 (testats positivt) avråds från besök på avdelningen. Ytterdörren på boendet märks då upp se länk till skylt. Besök ska då endast förekomma vid vård i livets slutskede eller om det finns annat särskilt skäl t.ex. stark oro som inte kan lindras på annat sätt.</p> <p>När smittspårningen är gjord och eventuell smittspridning är under kontroll kan avdelningar som inte påverkas åter öppna för besök. Kontakta MAS för hjälp med bedömning.</p> <p>Hela boendet öppnas för besök igen när alla vårdtagare är smittfriförklarade.</p>
Patient	<p>Patienten får inte vistas i allmänna utrymmen.</p> <p>Informera patienten om att hosta i papper eller engångsnäsduk som läggs direkt i papperskorg/plastpåse.</p> <p>Påminn om vikten av god handhygien. Hjälpt patienten vid behov.</p>

<p>Personal</p>	<p>Personal stannar hemma vid minsta symtom som kan tyda på covid-19, se checklista.</p> <p>Provtagning görs tidigast 24 timmar efter symtomdebut.</p> <p>Personal som bor eller har bott tillsammans med person som har covid-19 följer förhållningsregler för hushållskontakt, se länk</p>
<p>Skyddsutrustning</p>	<p>Basala hygienrutiner utgör grunden för all vård. Vid behov av skyddsutrustning kan denna tas på inne på vårdrummet inför arbetsmomentet.</p> <p>Vid arbete nära patienten, då risk för droppsmitta föreligger (2m) används skyddsutrustning enligt nedan. Denna utrustning ska användas så snart misstanke om smitta med covid-19 uppstår. Om/när ett negativt provsvar anlänt gör sjuksköterska en bedömning om isolering kan brytas.</p> <p>Samma skyddsutrustning gäller för andra personer som vistas i lägenheten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heltäckande visir och andningsskydd FFP2 eller skyddsglasögon och andningsskydd FFP2. Även FFP 3 kan användas. • Ärmlöst engångsplastförkläde. Vid nära omvårdnadsarbete, där ärmarna på arbetskläderna riskerar att kontamineras, används långärmat förkläde som kavlas upp så att underarmarna kan spritas. • Handskar vid kontakt med kroppsvätskor eller slemhinnor <p>Observera att andningsskydd med öppen ventil inte ska användas som source control eftersom det kan läcka ut droppar (dvs patienten skyddas inte). Använd istället andningsskydd utan ventil eller med täckt ventil vid misstänkt covid-19.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om arbetskläderna blir nedsmutsade av kroppsvätskor eller annat biologiskt material, ska de bytas så snart som möjligt. <p>Länkarna nedan visar hur skyddsutrustning ska användas. Ta på och av skyddskläder Instruktion för användning av andningsskydd</p>

HLR	<p>Utför endast bröstkompressioner och anslut defibrillator så snabbt som möjligt. Ge inte mun-till-mun och ventilation med pocketmask.</p> <p>Om patienten har syrgas bör denna behandling fortgå.</p> <p>Rekommendationer från Svenska rådet för hjärt-lungräddning med anledning av covid-19 (Coronavirus)</p>
Måltider	<p>Serveras på rummet. Använt porslin och bricka tas omhand på sedvanligt sätt.</p>
Avfall	<p>Förslut soppåsen på rummet med rena handskar när den är full. Emballera så att ingenting läcker. Sopsäck hanteras som vanligt.</p>
Tvätt	<p>Smutsig tvätt hanteras med ärmlöst plastförkläde och handskar. Mycket kraftigt nedsmutsad tvätt, transporteras i plastpåse till gemensam tvättmaskin.</p> <p>I övrigt gäller kommunens rutin för tvätthantering, se länk</p> <p>Om smutstvätt hanteras av tvätterier skall den hanteras enligt tvätteriets rutin.</p> <p>Det behövs inte separat omklädningsrum för personal som arbetar på särskild avdelning för personer med covid-19</p>
Medicinskteknisk utrustning	<p>Patientbundet om möjligt</p>
Hjälpmedel och övrigt material	<p>Begränsa mängden material och utrustning i vådrummet</p> <p>Alla hjälpmedel ska rengöras med ytdesinfektion före transport till hjälpmedelsförråd.</p> <p>Rengörs därefter enligt rutin</p>

<p>Daglig städning</p>	<p>Utförs av vårdpersonal. Använd skyddsutrustning enligt ovan.</p> <p>Ytor som förorenats av luftvägssekret samt "tag-ställen" (till exempel sänggrind, rollator, lysknapp, lampa) torkas med ytdesinfektionsmedel 1ggr/dag samt vid behov.</p>
<p>Slutstädning</p>	<p>Utförs av vårdpersonal.</p> <p>Städning ska ske i två steg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Torka ytor med rengöringsmedel och vatten. Låt torka 2) Torka med ytdesinfektionsmedel <p>Golvet städas som vanligt.</p>
<p>Behandling/undersökning utanför enheten</p>	<p>Undersökning och behandling utförs om möjligt i hemmet.</p> <p>Transport sker med ambulans. Informera transportör och mottagande enhet.</p> <p>Ge patienten pappershanddukar eller papper att hosta i som sedan läggs direkt i en plastpåse eller papperskorg.</p>
<p>Aktiviteter</p>	<p>Vid konstaterad smitta ställs gemensamma aktiviteter in.</p>
<p>Hårvård/fotvård</p>	<p>Kan utföras under förutsättning att utföraren inte har symtom enligt checklista.</p> <p>Utföraren ska följa basala hygienrutiner</p> <p>Plastförkläde och munskydd ska användas.</p> <p>Noggrann desinfektion av utrustning och på tagställen mellan varje kund</p> <p>Säkerställ att avståndet i väntrum hålls.</p>

<p>Smittfriförklaring</p>	<p>Äldre personer på SÄBO med lättare symtom eller atypisk bild som inte behöver sjukhusvård bedöms smittfria efter >2 dygns feberfrihet och allmän förbättring samt 14 dagar från symtomdebut.</p> <p>För patienter med svårare sjukdomsbild på SÄBO och som inte vårdas på sjukhus gäller minst 2 dygns feberfrihet med stabil klinisk förbättring samt 14 till 21 dagar från symptomdebut. Vid fortsatta allvarliga symtom efter 21 dagar måste individuell bedömning göras.</p> <p>För smittfriförklaring kontaktas i första hand behandlande läkare. Kontakta smittskydd 0470-58 82 78 eller vårdhygien 0470-58 74 11 vid frågor.</p>
<p>Avliden</p>	<p>Omhändertagande av avlidna ska utföras med skyddsutrustning (se sid 3), om risk för kontakt med kroppsvätskor.</p> <p>Ingen bisättningsäck behövs.</p> <p>På meddelande till begravningsentreprenör ska det anges om den avliden var sjuk i covid-19. Detta ska också meddelas vid beställning av transport.</p>

Förebyggande åtgärder

Personal	<p>Personal ska stanna hemma vid minsta symtom, se checklista</p> <p>Håll avstånd när det är möjligt.</p>
Munskydd för att skydda patient	<p>Vid avstånd inom 1 meter till vårdtagare använder personal munskydd.</p> <p>Vid risk för stänk används munskydd i kombination med visir.</p> <p>Efter bedömning av MAS, kan beslut tas om att enbart använda visir.</p> <p>Dessa åtgärder är komplement till basala hygienrutiner för att minska risken att personal smittar vårdtagare.</p>
Minska risken att personal smittar personal	<p>Munskydd används i situationer då det inte är möjligt att hålla avstånd mellan personal.</p>

Besök på särskilt boende

De som bor i SÄBO har samma rättigheter som alla andra att ta emot besök när och hur de vill, men alla besökare rekommenderas att följa nedanstående rekommendationer. Gäller även de som har haft covid-19 eller är vaccinerade.

I möjligaste mån ska besöket förbokas.

Dörrarna på boendet är låsta. Personalen möter upp vid dörren och lotsar besökare till och från besöksplatsen. Informationslapp lämnas, [se länk](#),

Händerna spritas innanför entrén och när de besökande kommer in i lägenheten/den säkra mötesplatsen.

Vid ankomsten antecknas de besökandes namn och kontaktuppgifter samt tid för besöket. Uppgifterna ska kunna användas vid en eventuell smittspårning. Att uppgifterna är frivilligt. Listorna på besökande ska förstöras efter 14 dagar.

Besök kan ske på säkra mötesplatser eller i den boendes lägenhet.

Den fysiska kontakten begränsas. Om möjligt bör avstånd på 2 meter hållas under hela besöket. Om det inte går bör munskydd användas enligt samma rutin som för personal. Personal visar då hur munskyddet ska användas.

Två till tre personer får besöka vårdtagaren samtidigt (avstånd ska kunna hållas).

Besökarna ska vara helt symptomfria (relaterat till covid-19). Frågor om symptom ställs utifrån checklista i informationsbladet som lämnas vid ankomsten

Besökarna bör inte träffa några andra vårdtagare och bör inte uppehålla sig i gemensamma utrymmen.

<p>När vårdtagare tillfälligt lämnar boendet</p>	<p>Vårdtagaren ledsagas till ytterdörren samt möts upp utanför ytterdörren vid hemkomsten.</p> <p>Vårdtagaren och den som hämtar får information om vikten av att undvika smittspridning genom noggrann handhygien och att hålla avstånd när det är möjligt.</p> <p>Om det bedöms att avstånd inte kommer att hållas, skickas munskydd med</p> <p>När vårdtagaren kommer tillbaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vårdtagaren lotsas direkt in till lägenheten • Händerna spritas innanför entrén och i lägenheten • Hjälpmedel som använts utanför boendet rengörs med ytdesinfektionsmedel.
<p>Provtagning SÄBO</p> <p>(inklusive korttidsvård, växelvård, gruppboende LSS - äldre)</p>	<p>Provtagning ska utföras på följande indikationer:</p> <p>Provtagning ska ske frikostigt vid nytillkomna symtom, se checklista Prov tas tidigast 24-timmar efter symtomdebut.</p> <p>Patient med genomgången covid-19 de senaste 6 månaderna provtas inte på nytt. Vid stark klinisk misstanke om ny covid-19 inom 6 månader, rådgör med läkare.</p> <p>Om/när ett negativt provsvar gör sjuksköterska en bedömning om isolering kan brytas.</p> <p>Om typiska symtom kvarstår som tyder på covid-19 efter negativt provsvar ska läkare tillfrågas om nytt prov.</p> <p>Nyinflyttad på SÄBO, även asymtomatisk, ska provtas (undantag om nyinflyttad kommer från annat SÄBO samt korttidsavdelning på SÄBO där ingen smittspridning finns).</p> <p>Vid utskrivning från sjukhus till SÄBO, ska provtagning ske. Det gäller även från AVA. Provet tas utskrivningsdagen av slutenvården. Personalen bär skyddsutrustning tills negativt svar anlänt.</p> <p>Ingen provtagning behövs efter öppenvårdsbesök. Gäller även akutmottagningen.</p> <p>Vid växelvård görs individuell bedömning.</p>

<p>Provtagning Ordinärt boende</p>	<p>Provtagning ska utföras på följande indikationer:</p> <p>Provtagning ska ske frikostigt vid nytillkomna symtom, se checklista Prov tas tidigast 24-timmar efter symtomdebut.</p> <p>Om/när ett negativt provsvar anlänt gör sjuksköterska en bedömning om isolering kan brytas.</p> <p>Om typiska symtom kvarstår som tyder på covid-19 efter negativt provsvar ska läkare tillfrågas om nytt prov för covid-19.</p> <p>Patient med genomgången covid-19 senaste 6 månaderna provtas inte på nytt. Vid stark klinisk misstanke om ny covid-19 inom 6 månader, rådgör med ansvarig läkare.</p> <p>Provtagning rekommenderas på anhörig som bor tillsammans med vårdtagare och visar symtom från luftvägarna (vårdcentralen ansvarar för provtagningen).</p>
<p>Nya boende och boende från annan vårdinrättning (ex sjukhus)</p>	<p>Bör hålla extra avstånd.</p> <p>Extra noga med handhygien under 14 dagar.</p> <p>Personalen ska vara extra uppmärksamma på symtom.</p> <p>Provtas enligt ovan.</p>
<p>Daglig verksamhet</p>	<p>Håll avstånd där det är möjligt.</p> <p>Vid avstånd inom 1 meter används i första hand munskydd. I arbetsmoment där munskydd försvårar kan visir användas istället.</p> <p>Vid risk för stänk används munskydd i kombination med visir.</p> <p>Vid korta kontakter, såsom möte i korridor, behövs inte munskydd eller visir.</p> <p>Se till att det är avstånd mellan personer vid arbetsplatserna och vid matplatser. Se till att ingen trängsel uppstår, exempelvis vid toaletter eller omklädningsrum.</p> <p>Upprepa och anpassa information till besökarna om att stanna hemma vid minsta symtom, hålla avstånd, hosthygien.</p> <p>Rutin ska finnas för hemtransport om deltagaren får symtom under arbetsdagen.</p>

Ledningsrutiner	
Misstänkt eller konstaterad sjukdom	Meddela alltid Medicinsk ansvarig sjuksköterska, enligt lokal rutin.
Personal med symtom	Boka provtagning enligt rutin. Personal som har haft covid-19 de senaste 6 månaderna provtas inte.
Gravid personal	Gravida medarbetare får inte utföra arbete med vårdtagare som är bekräftat smittade eller misstänkt smittade av covid-19.
Personal med immunosupprimerande behandling	Personal med immunosupprimerande behandling ska undvika att arbeta med covid-19-patienter.
Smittspridning	<p>Utbrott: Tre eller fler som insjuknar inom en 14-dagarsperiod (vårdtagare och/eller personal).</p> <p>Risk för utbrott: SÄBO inklusive gruppboende LSS</p> <ul style="list-style-type: none"> - En vårdtagare insjuknar i covid-19 - Tre eller fler personal insjuknar inom en 14-dagarsperiod - Personal som arbetat med symtom <p>Ordinärt boende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tre eller fler vårdtagare eller personal insjuknar i covid-19 i samma arbetsgrupp inom en 14-dagarsperiod. - personal arbetat med symtom <p>Vid smittspridning ska visir och munskydd användas vid avstånd inom 1 meter till alla vårdtagare</p> <p>Kontakta vårdhygien för rådgivning.</p>

Kohortvård	<p>Genom att de som insjuknat och de som betraktas som smittade vårdas av en egen begränsad personalgrupp, som inte vårdar andra ökar möjligheterna att begränsa utbrottet.</p> <p>Kohortvård ska eftersträvas dygnet runt. Avdela ett fåtal personal att enbart vårda insjuknade och exponerade patienter under ett arbetspass.</p> <p>Enhetschef och sjuksköterska uppdaterar kohorterna dagligen. Om nya vårdtagare insjuknar kontaktas sjuksköterska för förändring i kohorten.</p>
-------------------	---

<p>Screening</p>	<p>Vid nyttillkommen positiv vårdtagare eller om personal har arbetat med symtom på enheten ska exponerade vårdtagare provtas, även asymtomatiska.</p> <p>Vårdtagare med genomgången covid-19 senaste 6 månaderna provtas inte på nytt. Vaccinerade vårdtagare provtas.</p>
<p>Smittspårning</p>	<p>Lista upprättas med namn på exponerade vårdtagare och personal se länk till smittspårningslista</p> <p>Smittspårningen räknas från 48 timmar före symtomdebut hos vårdtagare eller personal.</p> <p>Skriftlig information lämnas till alla som finns med på lista. Se länk: Informationsblad till Nära kontakt</p> <p>Informationsblad till Kontakt (som ej uppfyller kriterier för ”nära kontakt”)</p> <p>Slutrapport skickas till MAS och Vårdhygien. Mer information om smittspårning hittar du på Smittskydd Kronobergs hemsida (under ”covid-19 vårdpersonal”).</p>
<p>Exponerad vårdtagare eller personal</p>	<p>Om en vårdtagare insjuknar och personal varit klädd i förkläde, visir och munskydd räknas personal inte som exponerad.</p> <p>Om personal som insjuknar haft munskydd räknas omgivningen inte som exponerad 48 timmar före symtomdebut.</p> <p>Om personal arbetat med symtom räknas omgivningen som exponerade oavsett munskydd eller ej.</p> <p>Exponerad vårdtagare hanteras som misstänkt covid-19 i 7 dagar efter sista exponeringstillfälle av smittsam person. Ett negativt test under denna tidsperiod påverkar inte de 7 dagarna. Använd munskydd och visir som skyddsutrustning vid arbete nära patienten, inom 2 m.</p>

<p>Nära kontakt</p>	<p>Med nära kontakt menas:</p> <p>Personer som varit inom två meters avstånd ifrån person med covid-19 under sammanlagt minst 15 minuter inom loppet av ett dygn.</p> <p>Om personal som insjuknar har använt munskydd och inte arbetat med symtom räknas vårdtagare och personal inte som nära kontakt.</p> <p>Smittspårningen räknas från 48 timmar före symtomdebut hos vårdtagare eller personal.</p> <p>Provtagning: Provtas för SARS-CoV-2 direkt och dag 5 från den dag personen med covid-19 blev provtagen.</p> <p>Arbeta hemifrån om möjligt. Om det inte går är det särskilt viktigt att hålla avstånd, vara observant på symtom och använda munskydd enligt rutin.</p> <p>Nära kontakt som har haft covid-19 de senaste 6 månaderna eller de som är vaccinerade med den andra dosen för minst två veckor sedan provtas inte.</p> <p>Informationsblad till Nära kontakt</p>
<p>Hushållskontakt</p>	<p>Får förhållningsregler och skall stanna hemma i minst 7 dagar från den dag personen med covid-19 blev provtagen.</p> <p>Det gäller inte om hushållskontakten har haft covid-19 de senaste 6 mån eller de som är vaccinerade med den andra dosen för minst två veckor sedan.</p> <p>Provtagning Personal provtas dag 5 från den dag personen med covid-19 blev provtagen. I väntan på provsvar får den vaccinerade personalen arbeta.</p> <p>Personal som har haft covid-19 de senaste 6 månaderna provtas inte.</p> <p>Informationsblad till hushållskontakt</p>

<p>Personal som rest utomlands</p>	<p>Rekommendationerna om provtagning efter utlandsresa har ändrats och tagits bort i vissa fall. När Folkhälsomyndigheten rekommenderar provtagning och isolering efter utlandsresa hanteras personal som misstänkt covid-19 i minst 7 dagar efter hemkomst.</p> <p>För aktuell information se: Rekommendationer till dig som reser in i Sverige från utlandet — Folkhälsomyndigheten (folkhalsomyndigheten.se).</p>
---	--

Checklista symtom på Covid-19 (personal)

Har du något av följande symtom för Covid-19 ska du direkt kontakta närmaste chef	Ja	Nej
hosta		
feber		
andningsbesvär		
snuva		
nästäppa		
halsont/besvär ("kill i halsen")		
huvudvärk		
muskel- och ledvärk		
avsaknad av lukt och smak		
andra diffusa nytillkomna symtom som tillexempel trötthet, yrsel, sjukdomskänsla, tryck över bröstet		
illamående/diarréer, oftast tillsammans med andra symtom (var observant på magsjuka)		

Checklista symtom på Covid-19 (vårdtagare)

Fråga vårdtagaren om de har symtom enligt nedan	Ja	Nej
hosta		
feber		
andningsbesvär		
snuva		
nästäppa		
halsont/besvär ("kill i halsen")		
huvudvärk		
muskel- och ledvärk		
avsaknad av lukt och smak		
andra diffusa nytillkomna symtom som till exempel trötthet, yrsel, sjukdomskänsla, tryck över bröstet		
illamående/diarréer, oftast tillsammans med andra symtom (var observant på magsjuka)		

Länk till flödesschema gällande Nära kontakt och Hushållskontakt

ASYMTOMATISK PERSONAL

[flodesguide_personal_covid-19.pdf \(regionkronoberg.se\)](https://regionkronoberg.se/flodesguide_personal_covid-19.pdf)

ASYMTOMATISK PATIENT

[flodesguide_patient_covid-19.pdf \(regionkronoberg.se\)](https://regionkronoberg.se/flodesguide_patient_covid-19.pdf)